

SLOVENSKÁ REPUBLIKA

NÁLEZ

Ústavného súdu Slovenskej republiky

V mene Slovenskej republiky

I. ÚS 191/2020-28

Ústavný súd Slovenskej republiky na neverejnom zasadnutí 28. júla 2020 v senáte zloženom z predsedníčky senátu Jany Baricovej a zo sudcov Rastislava Kaššáka a Miloša Maďara (sudca spravodajca) prerokoval prijatú ústavnú sťažnosť sťažovateľa [REDACTED], [REDACTED], [REDACTED], zastúpeného advokátom JUDr. Jurajom Kusom, Nám. osloboditeľov 10, Michalovce, vo veci namietaného porušenia základného práva na prerokovanie veci bez zbytočných prietahov podľa čl. 48 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky a práva na prejednanie záležitosti v primeranej lehote podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd postupom Okresného súdu Košice II v konaní vedenom pod sp. zn. 37 C 63/2012 a takto

r o z h o d o l :

1. Základné právo [REDACTED] na prerokovanie veci bez zbytočných prietahov podľa čl. 48 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky a právo na prejednanie jeho záležitosti v primeranej lehote podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd postupom Okresného súdu Košice II v konaní vedenom pod sp. zn. 37 C 63/2012 porušené boli.

2. Okresnému súdu Košice II prikazuje, aby v konaní vedenom pod sp. zn. 37 C 63/2012 konal bez zbytočných priet'ahov.

3. [REDAKOVANÉ] priznáva finančné zadost'učinenie v sume 3 000 € (slovom tritisíc eur), ktoré je Okresný súd Košice II povinný zaplatiť mu do dvoch mesiacov od právoplatnosti tohto rozhodnutia.

4. Okresný súd Košice II je povinný nahradiť [REDAKOVANÉ] trovy konania v sume 640,65 € (slovom šesťstoštyridsať eur a šesťdesiatpäť centov) na účet jeho právneho zástupcu JUDr. Juraja Kusa, Nám. osloboditeľov 10, Michalove, do dvoch mesiacov od právoplatnosti tohto nálezu.

5. Vo zvyšnej časti ústavnej s'ťažnosti [REDAKOVANÉ] nevyhovuje.

O d ô v o d n e n i e :

I.

Vymedzenie napadnutého konania a s'ťažnostná argumentácia

1. Ústavný súd Slovenskej republiky (ďalej len „ústavný súd“) uznesením č. k. I. ÚS 191/2020-10 z 28. apríla 2020 prijal podľa § 56 ods. 5 zákona č. 314/2018 Z. z. o Ústavnom súde Slovenskej republiky a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení zákona č. 413/2019 Z. z. (ďalej len „zákon o ústavnom súde“) na ďalšie konanie ústavnú s'ťažnosť s'ťažovateľa [REDAKOVANÉ], [REDAKOVANÉ], [REDAKOVANÉ] [REDAKOVANÉ] (ďalej len „s'ťažovateľ“), vo veci namietaného porušenia základného práva na prerokovanie veci bez zbytočných priet'ahov podľa čl. 48 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky (ďalej len „ústava“) a práva na prejednanie záležitosti v primeranej lehote podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd postupom Okresného súdu Košice II (ďalej len „okresný súd“) v konaní vedenom pod sp. zn. 37 C 63/2012 (ďalej aj „napadnuté konanie“).

2. Z ústavnej sťažnosti a jej príloh vyplýva, že okresným súdom sa pod sp. zn. 37 C 63/2012 vedie na základe žaloby sťažovateľa zo 7. marca 2012 konanie o náhradu škody spôsobenej nezákonným rozhodnutím a nesprávnym úradným postupom orgánu verejnej moci proti Slovenskej republike, zastúpenej Ministerstvom spravodlivosti Slovenskej republiky (ďalej aj „žalovaná“).

3. Sťažovateľ v ústavnej sťažnosti poukazuje na skutočnosť, že bol trestne stíhaný tri roky a tri mesiace, z toho päť mesiacov bol stíhaný väzobne. Z tohto titulu si v napadnutom konaní uplatňuje náhradu nemajetkovej ujmy v sume 100 000 € s príslušenstvom a zároveň uvádza, že žalobný návrh v časti náhrady škody v sume 4 470,09 € vzal späť.

4. Sťažovateľ v ústavnej sťažnosti namieta, že okresný súd uskutočnil v napadnutom konaní prvé pojednávanie až po štyroch rokoch od podania žaloby, a to 29. februára 2016. Okresný súd následne vykonal viaceré pojednávania a na pojednávaní konanom 27. apríla 2017 vo veci rozhodol. Na základe odvolania podaného sťažovateľom Krajský súd v Košiciach (ďalej len „krajský súd“) uznesením sp. zn. 3 Co 330/2017 zo 4. októbra 2018 druhým výrokom rozsudok okresného súdu sp. zn. 37 C 63/2012 z 27. apríla 2017 v časti zamietnutia žaloby o zaplatenie sumy 100 000 € s príslušenstvom zrušil, a to z dôvodu jeho zmätočnosti a nepreskúmateľnosti.

5. Následne bol okresný súd po vrátení veci z krajského súdu opäť nečinný v trvaní jedného roka, keď ďalšie pojednávanie uskutočnil až 16. septembra 2019. Predmetné pojednávanie bolo odročené na 25. november 2019, a to napriek tomu, že sporové strany na pojednávaní uviedli, že nemajú žiadne ďalšie návrhy na dokazovanie.

6. Sťažovateľ namieta, že postup okresného súdu v trvaní viac ako 7 rokov možno hodnotiť ako neefektívny a nesústredený, lebo zbytočné prieskumy v napadnutom konaní boli zapríčinené nielen samotnou nečinnosťou okresného súdu, ale aj jeho neefektívnou činnosťou, resp. nesústredenou činnosťou, teda takým konaním, ktoré nevedie efektívne k odstráneniu právnej istoty. Z ústavnoprávneho hľadiska je podľa názoru sťažovateľa

neprijateľné, aby jeho právna neistota v napadnutom konaní nebola odstránená za viac ako 7 rokov od jeho začatia.

7. Vzhľadom na uvedené sťažovateľ navrhuje, aby ústavný súd vo veci samej nálezom rozhodol:

„1. Základné právo [REDAKOVANÉ], [REDAKOVANÉ], trvalé bytom [REDAKOVANÉ], [REDAKOVANÉ], na prerokovanie veci bez zbytočných prietahov podľa čl. 48 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky a právo na prejednanie jeho záležitosti v primeranej lehote podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd postupom Okresného súdu Košice II v konaní vedenom pod sp. zn. 37C/63/2012, porušené bolo.

2. Okresnému súdu Košice II prikazuje, aby v konaní vedenom pod sp. zn. 37C/63/2012 konal bez zbytočných prietahov.

3. [REDAKOVANÉ], [REDAKOVANÉ], trvalé bytom [REDAKOVANÉ], [REDAKOVANÉ] priznáva finančné zadostučinenie v sume 14.000,- € (slovom štrnásťtisíc eur), ktoré mu je Okresný súd Košice II povinný vyplatiť do dvoch mesiacov od právoplatnosti tohto nálezu.

4. Okresný súd Košice II je povinný uhradiť [REDAKOVANÉ], [REDAKOVANÉ], trvalé bytom [REDAKOVANÉ], trovy právneho zastúpenia v sume 411,58 €, na účet jej právneho zástupcu JUDr. Juraja Kusa, do dvoch mesiacov od právoplatnosti tohto nálezu (1/6 výpočtového základu, t.j. 163,33 € + 20 % DPH (32,66 €) = 195,99 € + režijný paušál 9,80 €, čiže 2 úkony právnej služby, spolu 411,58 €).“

II.

Vyjadrenie okresného súdu, replika sťažovateľa a chronologický prehľad úkonov okresného súdu v napadnutom konaní

8. Po prijatí ústavnej sťažnosti na ďalšie konanie ústavný súd vyzval predsedu okresného súdu na vyjadrenie k ústavnej sťažnosti a zároveň ho vyzval, aby ústavnému súdu oznámil, či trvá na ústnom pojednávaní vo veci.

9. Predseda okresného súdu v podaní sp. zn. 1 SprV 399/2020 zo 16. júna 2020 (ďalej aj „vyjadrenie predsedu okresného súdu“) uviedol, že v tejto veci súhlasí s upustením

od ústneho pojednávania, a po chronologickom prehľade úkonov okresného súdu v napadnutom konaní poukázal na skutočnosť, že sťažovateľom požadované finančné zadost'učinenie považuje za neprimerané s poukázaním, že sťažovateľ nevyčerpal právne prostriedky, ktoré mu zákon priznáva na ochranu jeho základných práv a slobôd, keďže v danej veci nepodal sťažnosť predsedovi súdu podľa § 62 zákona č. 757/2004 Z. z. o súdoch a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov. Predseda okresného súdu poukázal aj na obdobia, keď sa spis nachádzal, v dôsledku rozhodovania o podanom odvolaní, na krajskom súde, a vyjadril názor, že tieto obdobia by nemali byť pripísané na ťarchu okresného súdu.

10. Na výzvu ústavného súdu sa podaním doručeným ústavnému súdu 10. júla 2020 vyjadril sťažovateľ, ktorý poukazuje predovšetkým na skutočnosť, že okresný súd nariadil vo veci prvé pojednávanie až po štyroch rokoch od podania žaloby. Sťažovateľ tiež poukazuje na dôvody, pre ktoré boli odročované jednotlivé pojednávania, ako aj na skutočnosť, že okresný súd vydaním zmätočného a nepreskúmateľného rozsudku sp. zn. z 27. apríla 2017, ktorým žalobu sťažovateľa zamietol, spôsobil v napadnutom konaní taktiež zbytočné priet'ahy. Sťažovateľ v ústavnej sťažnosti vyjadril svoj súhlas s upustením od ústneho pojednávania v konaní pred ústavným súdom.

11. Ústavný súd so súhlasom účastníkov konania podľa § 58 ods. 3 zákona o ústavnom súde upustil v danej veci od ústneho pojednávania, pretože po oboznámení sa s ústavnou sťažnosťou, stanoviskom okresného súdu a replikou sťažovateľa dospel k záveru, že od neho nemožno očakávať ďalšie objasnenie veci.

12. Ústavný súd z vyjadrenia predsedu okresného súdu a príloh pripojených k ústavnej sťažnosti zistil, že v napadnutom konaní boli uskutočnené tieto úkony:

- 8. marca 2012 bola okresnému súdu doručená žaloba,
- 22. marca 2012 boli okresným súdom stranám sporu doručené procesné poučenia a žalovanej bola doručená na vyjadrenie žaloba,
- 24. apríla 2012 bolo okresnému súdu doručené vyjadrenie žalovanej,
- 25. júna 2012 bolo sťažovateľovi doručené vyjadrenie žalovanej,

- 9. júla 2012 bolo okresnému súdu doručené vyjadrenie sťažovateľa,
- 2. augusta 2012 predložil sťažovateľ okresnému súdu potvrdenie o osobných, zárobkových a majetkových pomeroch,
- od októbra 2012 do mája 2014 boli realizované úkony súvisiace s v tom čase účinným ustanovením § 141a Občianskeho súdneho poriadku, o ktorom následne ústavný súd nálezom sp. zn. PL. ÚS 30/2015 z 11. mája 2016 rozhodol, že je v rozpore s čl. 1 ods. 1 a čl. 46 ods. 1 ústavy,
- od novembra 2014 do marca 2015 okresný súd zabezpečoval s vecou súvisiaci trestný spis,
- 26. novembra 2015 bol určený termín pojednávania na 29. február 2016, ktoré bolo odročené na 9. máj 2016 na účel predvolania sťažovateľom navrhnutých svedkov,
- 2. marca 2016 vzal sťažovateľ žalobu čiastočne späť,
- 9. mája 2016 sa uskutočnilo pojednávanie, na ktorom boli vypočutí navrhnutí svedkovia a na účel ďalšieho dokazovania bolo odročené na 20. jún 2016,
- 20. júna 2016 sa uskutočnilo pojednávanie, ktoré bolo po skončení dokazovania odročené na účel vyhlásenia rozhodnutia na 11. júl 2016,
- verejné vyhlásenie rozhodnutia nariadené na 11. júl 2016 bolo odročené na 18. júl 2016 a opakovane bolo odročené na 21. júl 2016 a opakovane bolo odročené na 25. júl 2016,
- 21. júla 2016 bolo stranám sporu okresným súdom oznámené, že sa ruší pojednávanie nariadené na 25. júl 2016 na účel vyhlásenia rozhodnutia, a to z dôvodu, že sťažovateľ nešpecifikoval výšku uplatnenej nemajetkovej ujmy vo vzťahu k jednotlivým nárokom,
- 8. februára 2017 bolo nariadené pojednávanie na 27. apríl 2017, na ktorom bol vyhlásený rozsudok, ktorým bolo konanie čiastočne zastavené a žaloba sťažovateľa bola zamietnutá,
- 26. júla 2017 sa sťažovateľ proti rozsudku okresného súdu z 27. apríla 2017 odvolal,
- od júla 2017 do septembra 2017 okresný súd vykonával procesné úkony pre predloženie veci odvolaciemu súdu,
- 8. novembra 2017 bol spis predložený na rozhodnutie krajskému súdu,

- 5. novembra 2018 bol spis vrátený z odvolacieho súdu s rozhodnutím, ktorým bolo odvolanie čiastočne odmietnuté a vo výroku o zamietnutí žaloby v spojení s výrokom o trovách konania bol rozsudok zrušený a v rozsahu zrušenia bola vec vrátená okresnému súdu na ďalšie konanie a nové rozhodnutie,
 - rozhodnutie odvolacieho súdu bolo v novembri 2018 doručené sporovým stranám,
 - 31. januára 2019 určil zákonný sudca termín pojednávania na 16. máj 2019, ktoré bolo zo zdravotných dôvodov na strane sudcu odročené na 16. september 2019,
 - 16. septembra 2019 sa uskutočnilo pojednávanie, ktoré bolo odročené na 25. november 2019,
 - 25. novembra 2019 sa konalo pojednávanie, ktoré bolo na účel vyhlásenia rozhodnutia odročené na 16. december 2019,
 - termín verejného vyhlásenia rozhodnutia bol zrušený z dôvodu evakuácie budovy súdov pre nahlásený nástražný výbušný systém,
 - vo februári 2020 bolo nariadené pojednávanie na 30. marec 2020,
 - z dôvodu mimoriadnej situácie v súvislosti s pandémiou koronavírusu bolo pojednávanie nariadené na 30. marec 2020 zrušené,
- v súčasnosti je termín pojednávania určený na 28. september 2020.

III.

Právomoc ústavného súdu a relevantná právna úprava

13. Podľa čl. 124 ústavy ústavný súd je nezávislým súdnym orgánom ochrany ústavnosti.

14. Podľa čl. 127 ods. 1 ústavy ústavný súd rozhoduje o sťažnostiach fyzických alebo právnických osôb, ak namietajú porušenie svojich základných práv alebo slobôd, alebo ľudských práv a základných slobôd vyplývajúcich z medzinárodnej zmluvy, ktorú Slovenská republika ratifikovala a bola vyhlásená spôsobom stanoveným zákonom, ak o ochrane týchto práv a slobôd nerozhoduje iný súd.

15. Sťažovateľ sa ústavnou sťažnosťou domáha vyslovenia porušenia základného práva podľa čl. 48 ods. 2 ústavy, podľa ktorého každý má právo, aby sa jeho vec verejne prerokovala bez zbytočných priet'ahov.

16. Sťažovateľ zároveň namieta aj porušenie svojho práva podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru, podľa ktorého každý má právo, aby jeho záležitosť bola spravodlivo, verejne a v primeranej lehote prejednaná nezávislým a nestranným súdom zriadeným zákonom.

IV.

Ústavnoprávne východiská v judikatúre ústavného súdu a posúdenie veci ústavným súdom

17. Ústavný súd pri rozhodovaní o ústavných sťažnostiach namietajúcich porušenie základného práva podľa čl. 48 ods. 2 ústavy (to platí, aj pokiaľ ide o čl. 6 ods. 1 dohovoru, pozn.) vychádza zo svojej ustálenej judikatúry, v súlade s ktorou účelom základného práva na prerokovanie veci bez zbytočných priet'ahov je odstránenie stavu právnej neistoty, v ktorej sa nachádza osoba domáhajúca sa rozhodnutia všeobecného súdu. Samotným prerokovaním veci na súde sa právna neistota osoby domáhajúcej sa rozhodnutia neodstraňuje. K stavu právnej istoty dochádza zásadne až právoplatným rozhodnutím súdu alebo iným zákonom predvídaným spôsobom, ktorý znamená nastolenie právnej istoty inak ako právoplatným rozhodnutím (m. m. IV. ÚS 221/04).

18. Základnou povinnosťou súdu je zabezpečiť taký procesný postup v súdnom konaní, ktorý čo najskôr odstráni stav právnej neistoty, kvôli ktorému sa sporová strana obrátila na súd so žiadosťou o jeho rozhodnutie.

19. Táto povinnosť súdu do 1. júla 2016 vyplývala z § 6 Občianskeho súdneho poriadku, ktorý súdom prikazoval, aby v súčinnosti so všetkými účastníkmi konania postupovali tak, aby ochrana ich práv bola rýchla a účinná, ďalej z § 100 ods. 1 prvej vety Občianskeho súdneho poriadku, v zmysle ktorej len čo sa konanie začalo, postupoval v ňom súd i bez ďalších návrhov tak, aby vec bola čo najrýchlejšie prejednaná a rozhodnutá.

Povinnosť súdu a sudcu konať bez prietáhov podľa právnej úpravy účinnej od 1. júla 2016 je *expressis verbis* zakotvená ako základný princíp civilného sporového konania v čl. 17 Civilného sporového poriadku, podľa ktorého súd postupuje v konaní tak, aby vec bola čo najrýchlejšie prejednaná a rozhodnutá, predchádza zbytočným prietahom, koná hospodárne a bez zbytočného a neprimeraného zaťažovania strán sporu a iných osôb.

20. Pri posudzovaní otázky, či v súdnom konaní došlo k zbytočným prietahom v konaní, a tým aj k porušeniu základného práva podľa čl. 48 ods. 2 ústavy a práva podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru, v súlade so svojou doterajšou judikatúrou (IV. ÚS 74/02, III. ÚS 247/03, IV. ÚS 272/04) ústavný súd zohľadňuje tri základné kritériá, ktorými sú právna a faktická zložitosť veci, o ktorej súd rozhoduje, správanie strany sporu a postup samotného súdu. Za súčasť prvého kritéria ústavný súd považuje aj povahu prerokúvanej veci.

21. Pokiaľ ide o kritérium právna a faktická zložitosť veci, predmetom konania vedeného okresným súdom je spor o náhradu škody spôsobenej nezákonným rozhodnutím a nesprávnym úradným postupom orgánu verejnej moci. Predmet tohto sporu predstavuje bežnú agendu všeobecných súdov. Hodnotením tohto kritéria v spojení aj s postupom okresného súdu v tomto konaní (pozri prehľad úkonov) ústavný súd však nezistil žiadnu podstatnú okolnosť, ktorá by mohla ospravedlniť predovšetkým neefektívny postup okresného súdu v konaní s ústavne neakceptovateľným dôsledkom jeho neskončenia po dobu viac ako ôsmich rokov od podania žaloby.

22. V konaní o ústavnej sťažnosti namietajúcej porušenie základného práva na prerokovanie veci bez zbytočných prietáhov ústavný súd okrem zložitosti veci skúma aj to, akým spôsobom sa na prietahoch konania podieľa osoba, ktorá podala ústavnú sťažnosť vo veci porušenia jej základného práva podľa čl. 48 ods. 2 ústavy a práva podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru. Ústavný súd konštatuje, že nezistil také správanie sťažovateľa ako strany sporu napadnutého konania, ktoré by prispelo k zbytočným prietahom.

23. Ústavný súd napokon hodnotil samotný postup okresného súdu v napadnutom konaní. Ústavný súd konštatuje, že napadnuté konanie, ktoré sa začalo doručením žaloby okresnému súdu 8. marca 2012, nie je ani po vyše ôsmich rokoch od jeho začatia právoplatne skončené, čo je z ústavnoprávneho hľadiska neospravedliteľné.

24. Okresný súd nariadil prvé pojednávanie až po štyroch rokoch od podania žaloby, čo nemožno ospravedlniť ani skutočnosťou, že počas tohto obdobia okresný súd vykonával procesné úkony spojené s doručovaním žaloby a vyjadrením sporovým stranám a nemožno to ospravedlniť ani skutočnosťou, že spis sa v tomto období nachádzal aj na krajskom súde (od 24. júla 2013 do 14. mája 2014, pozn.).

25. Napadnuté konanie je postihnuté neefektívnosťou, o čom svedčí skutočnosť, že rozsudok okresného súdu sp. zn. 37 C 63/2012 z 27. apríla 2017 bol vo výroku o zamietnutí žaloby a trovách konania uznesením krajského súdu sp. zn. 3 Co 330/2017 zo 4. októbra 2018 zrušený a vec bola okresnému súdu vrátená na ďalšie konanie. Krajský súd v odôvodnení uznesenia okrem iného uviedol, že uplatnené odvolacie dôvody sťažovateľa spočívajúce v nepreskúmateľnosti rozsudku okresného súdu, ako aj v odňatí možnosti sťažovateľa konať spočívajúce v dôslednom nevyhodnotení skutkového stavu veci a nesprávnym právnym posúdením veci sú dané (bod 65 predmetného uznesenia krajského súdu, pozn.).

26. V tomto kontexte ústavný súd poukazuje na skutočnosť, že vo svojej predchádzajúcej judikatúre už poukázal na to, že nielen nečinnosť, ale aj neefektívna, resp. nesústreďená činnosť štátneho orgánu (všeobecného súdu) môže zapríčiniť porušenie ústavou zaručeného práva na prerokovanie veci bez zbytočných prieťahov, ak činnosť štátneho orgánu nesmerovala k odstráneniu právnej neistoty týkajúcej sa tých práv, kvôli ktorým sa sťažovateľ obrátil na štátny orgán, aby o jeho veci rozhodol (obdobne napr. IV. ÚS 22/02, IV. ÚS 380/08, III. ÚS 103/09, I. ÚS 7/2011, III. ÚS 516/2014).

27. Z chronologického prehľadu vykonaných úkonov v napadnutom konaní rovnako vyplýva, že okresnému súdu trvalo len zabezpečenie pripojenia súvisiaceho trestného spisu

až po vykonanie prvého pojednávania vo veci takmer dva roky (od 20. mája 2014 do 29. februára 2016, pozn.), čo nemožno považovať za postup okresného súdu, ktorý by smeroval k tomu, aby vec bola čo najrýchlejšie prejednaná a rozhodnutá.

28. Taktiež je zrejmé, že okresný súd viackrát odročoval nariadené verejné vyhlásenie rozsudku bez uvedenia dôvodu a napokon verejné vyhlásenie rozsudku zrušil a vo veci opäť konal, čo taktiež svedčí o nesústredenosti a neefektívnosti vedenia tohto súdneho sporu okresným súdom.

29. Ústavný súd konštatuje, že posudzované konanie okresného súdu sa vyznačovalo neefektívnym a nesústredeným konaním a nerešpektovaním príslušných procesných predpisov, čo má za následok porušenie základného práva sťažovateľa na prerokovanie jeho veci bez zbytočných prietáhov aj práva na prejednanie jeho záležitosti v primeranej lehote. Tieto nedostatky postupu okresného súdu viedli v konečnom dôsledku k tomu, že do dňa rozhodovania ústavného súdu o ústavnej sťažnosti sťažovateľa nebola právam sťažovateľa poskytnutá ochrana právoplatným meritórnym rozhodnutím nastoľujúcim stav právnej istoty.

30. Vychádzajúc z uvedeného, ústavný súd dospel k záveru, že v napadnutom konaní došlo k zbytočným prietahom, a tým aj k porušeniu základného práva sťažovateľa na prerokovanie jeho veci bez zbytočných prietáhov podľa čl. 48 ods. 2 ústavy a práva na prejednanie jeho záležitosti v primeranej lehote podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru (bod 1 výroku tohto nálezu).

V.

Príkaz konať bez zbytočných prietáhov a primerané finančné zadost'učinenie

31. Podľa čl. 127 ods. 2 ústavy ak porušenie základných práv podľa odseku 1 vzniklo nečinnosťou, ústavný súd môže prikázať, aby ten, kto tieto práva alebo slobody porušil, vo veci konal.

32. Podľa § 133 ods. 3 písm. a) zákona o ústavnom ak ústavný súd ústavnej sťažnosti vyhovie môže prikázať, aby ten, kto porušil základné práva a slobody sťažovateľa svojou nečinnosťou vo veci konal.

33. Keďže ústavný súd konštatoval porušenie základného práva sťažovateľa zaručeného v čl. 48 ods. 2 ústavy a v čl. 6 ods. 1 dohovoru, ako aj skutočnosť, že napadnuté konanie nebolo v čase rozhodovania ústavného súdu právoplatne skončené, bolo potrebné prikázať okresnému súdu v konaní vedenom pod sp. zn. 37 C 63/2012 konať bez zbytočných prietáhov (bod 2 výroku nálezu).

34. Podľa čl. 127 ods. 3 ústavy ústavný súd môže svojím rozhodnutím, ktorým vyhovie sťažnosti, priznať tomu, koho práva podľa odseku 1 boli porušené, primerané finančné zadosťučinenie.

35. Podľa § 133 ods. 3 písm. e) zákona o ústavnom súde ak ústavný súd ústavnej sťažnosti vyhovie, môže priznať sťažovateľovi primerané finančné zadosťučinenie, ak o to požiadal.

36. Podľa § 123 ods. 2 zákona o ústavnom súde ak sa sťažovateľ domáha primeraného finančného zadosťučinenia, v ústavnej sťažnosti uvedie rozsah, ktorý požaduje, a z akých dôvodov sa ho domáha.

37. Podľa § 135 ods. 1 a 2 zákona o ústavnom súde ak ústavný súd prizná sťažovateľovi primerané finančné zadosťučinenie, orgán verejnej moci, ktorý porušil základné práva alebo slobody, je povinný sťažovateľovi primerané finančné zadosťučinenie zaplatiť do dvoch mesiacov od nadobudnutia právoplatnosti rozhodnutia ústavného súdu. Ak ten, komu bolo uložené zaplatiť sťažovateľovi finančné zadosťučinenie, v tejto lehote priznané finančné zadosťučinenie sťažovateľovi nezaplatí, v zmysle odseku 2 citovaného ustanovenia sa zvyšuje finančné zadosťučinenie priznané ústavným súdom o 5 % za každý aj začatý rok omeškania až do jeho zaplatenia.

38. Sťažovateľ v ústavnej sťažnosti žiada priznať primerané finančné zadosťučinenie v sume 14 000 €, ktoré odôvodňuje skutočnosťou, že „*v stave právnej neistoty žije už ôsmy rok*“ a za každý rok priesťahov žiada priznať 2 000 €, čiže za sedem rokov spolu 14 000 €.

39. Pri určení primeraného finančného zadosťučinenia ústavný súd vychádzal zo zásad spravodlivosti aplikovaných Európskym súdom pre ľudské práva, ktorý spravodlivé finančné zadosťučinenie podľa čl. 41 dohovoru priznáva so zreteľom na konkrétne okolnosti prípadu.

40. Vzhľadom na konštatované zbytočné priesťahy okresného súdu v napadnutom konaní, berúc do úvahy predovšetkým celkovú dĺžku napadnutého konania, ktoré nie je dosiaľ právoplatne skončené, a s ohľadom na predmet napadnutého konania považoval ústavný súd priznanie sumy 3 000 € za primerané finančné zadosťučinenie (bod 3 výroku nálezu).

41. Vo zvyšnej časti, t. j. nad rámec priznaného finančného zadosťučinenia ústavný súd ústavnej sťažnosti nevyhovel (bod 5 výrokovej časti nálezu).

VI.

Trovy konania

42. Podľa § 73 ods. 3 zákona o ústavnom súde ústavný súd môže v odôvodnených prípadoch podľa výsledku konania uznesením uložiť niektorému účastníkovi konania, aby úplne alebo sčasti nahradil inému účastníkovi konania alebo štátu trovy konania.

43. Sťažovateľ si uplatnil náhradu trov konania pred ústavným súdom, ktoré mu vznikli v súvislosti s jeho právnym zastupovaním právnym zástupcom.

44. Ústavný súd pri rozhodovaní o náhrade trov konania vychádzal z obsahu súdneho spisu. Priznal náhradu za tri právne úkony, t. j. prevzatie a prípravu zastupovania, podanie ústavnej sťažnosti a vyjadrenie na výzvu ústavného súdu z 10. júla 2020, a vychádzal pri tom z priemernej mesačnej mzdy zamestnanca hospodárstva Slovenskej republiky

za prvý polrok 2018, ktorá bola 980 €, keďže išlo o dva úkony právnej služby vykonané v roku 2019 a taktiež z priemernej mesačnej mzdy zamestnanca hospodárstva Slovenskej republiky za prvý polrok 2019, ktorá bola 1 062 €, keďže išlo aj o právny úkon vykonaný v roku 2020. Odmena za jeden úkon právnych služieb za rok 2019 v zmysle § 11 ods. 3 vyhlášky Ministerstva spravodlivosti Slovenskej republiky č. 655/2004 Z. z. o odmenách a náhradách advokátov za poskytovanie právnych služieb v znení neskorších predpisov (ďalej len „vyhláška“) predstavuje sumu 163,33 €. Takto stanovená odmena spolu s režijným paušálom 9,80 € (§ 16 ods. 3 vyhlášky) predstavuje sumu 173,13 € za jeden úkon uskutočnený v roku 2019, t. j. za dva úkony sumu 415,51 € vrátane 20 % dane z pridanej hodnoty, ktorej platiteľom je právny zástupca sťažovateľa (§ 18 ods. 3 vyhlášky). Odmena za jeden úkon právnych služieb za rok 2020 v zmysle § 11 ods. 3 vyhlášky predstavuje sumu 177 €, čo spolu s režijným paušálom a daňou z pridanej hodnoty predstavuje sumu 225,14 €. Ústavný súd tak priznal sťažovateľovi nárok na náhradu trov konania celkovo v sume 640,65 € (bod 4 výroku nálezu).

45. Priznanú úhradu trov konania je okresný súd povinný zaplatiť na účet právneho zástupcu sťažovateľa (§ 62 zákona o ústavnom súde v spojení s § 263 ods. 1 Civilného sporového poriadku).

46. Toto rozhodnutie nadobúda právoplatnosť dňom jeho doručenia poslednému z účastníkov konania (§ 70 ods. 1 zákona o ústavnom súde).

P o u č e n i e : Proti tomuto rozhodnutiu nemožno podať opravný prostriedok.

V Košiciach 28. júla 2020

Jana Baricová
predsedníčka senátu